

BARIŞ-SORUNLAR KAVGASIZ ÇÖZÜLEMEZ Mİ?

Bariş'i daha çok savaş ortamında düşünürüz. Tıpkı Kader'i kader'de hatırladığımız gibi... İşler iyi gidiyorsa şans, kötü gitti mi kader diyoruz!

Bariş'i tartışmak için de "savaş" tan yola çıkmak gerekiyor.

Önce kendimizi sorgulamalıyız;

Savaşçı bir milletiz diye övünürüz... Bin atlı akınlarda çocuklar gibi şen oluyoruz... Bin atlı o gün koskoca bir orduyu yeniyoruz... Ya yenilenler! Yahut da biz yenerken ölenlerimiz! Onlar ne oluyor? Teselli ikramiyesi hemen hazır; şehit oluyorlar! Cennete girmek için yeşil pasaport veriyoruz onlara... Tarihimiz kazandığımız savaşlarla, zaferlerle dolu... Savaşı kazandık diyoruz da, hiç Bariş'i kazandık diyor muyuz? Oysa barış yaptığımızda daha kazançlı değil miyiz?

Çocukluğumuz teksas, tommiks gibi resimli savaş romanları okuyarak geçti. Çocuklarımız da benzer şeyler okuyorlar. Biz hep Tommiks'den, Teksas'dan yana olduk. Onlarla birlikte kötü kızılderililere karşı savaştık. Gerçek, öyle miydi gerçekten! Kızılderililer kötü müydü, yoksa topraklarını mı savunuyorlardı...

Vurdulu kırdılı karate filimleri, bir vuruşta 30 kişiyi yere seren Cüneyt ARKIN filimleri hala oynuyor mu? Yoksa yerini şiddet unsurları içeren yenileri mi aldı? Şiddeti reyting uğruna öne çıkaran kanallara gerçek bir tepkimiz oluyor mu?

Savaş, erkek işi... Erkeklik ise bir üstünlük sıfatı... Öyle değil mi? Erkekçe diyoruz! Ne erkek adam, hatta ne erkek kadın diyoruz! Savaş'ın tanrısı var da! Bariş'in tanrıçası var! Erkek çocuklarımıza oyuncak olarak; top, tabanca, tüfek, tank alıyoruz... Büyüyünce asker olsunlar isiyoruz.. Asker giysili fotoğraflar çektiriyor veya bayramlarda törene asker giysileri ile çıkarıyoruz... isimlerini "savaş" koyuyoruz... Bazen de barış, hangi ana baba çocuğunun savaşmasını ister ama çocuğun adı savaş olabilir! Sözün kısası savaş, savaşanları seviyoruz, savaşçı olmak, kültürümüzde var...

Savaş'ta daha çok erkekler ölüyor. Ölen bir anlamda kurtuluyor. Ama sıkıntıları kadınlar çekiyor. O nedenle de savaşa daha çok kadınlar karşı... On-

ların savaş alanları farklı; açlık ve sefaletle savaşıyor, babasını, kocasını veya oğlunu yitiriyor, tecavüze uğruyorlar... Bizde böyle de başka ülkelerde farklı mı? Bence çok önemli bir fark yok...

Askeri harcamalara, silahlanmaya giden paralara bakın; dünya ülkelerinin bir yıllık toplam askeri harcamaları yaklaşık olarak; 1200 milyar dolar. Bir günlüğü 3.3 milyar dolar ediyor, türk lirası olarak da yaklaşık 1.1 katrilyon ediyor.

Unicef raporlarına göre önümüzdeki 10 yıl içinde açlık ve diğer sebeplerden ölecek olan 50 milyon çocuğun ölmemesi için gerekli para 2.5 milyar dolar (Bir günlük harcamadan daha az).

Bugün dünya'da yarım milyon bilim adamı, silah araştırmaları üzerine çalışıyor ve tüm araştırma/geliştirme harcamalarının %50'sini tüketiyorlar.

İnsanlık tarihinin yüz karası iki dünya savaşı yaşandı. Birincisinin nedeni, sözde tarihçilere göre; Avusturya Veliahtı Ferdinand'ın Saraybosna'da bir Sırp tarafından öldürülmesi! Veliaht bile olsa bir tek kişi öldürüldü diye onca devletin savaşa katılması size inandırıcı geliyor mu? Aslında bir paylaşım kavgası. Savaş için sabırsızlanan pek çok ülke için sadece bir bahane!

Sonra "Alışmış kudurmuştan beterdir." sözünü doğrularcasına, ikinci paylaşım savaşı! Bu defa cep-helerde ölen 10 milyonlar yetmiyormuş gibi, iğrenç bir kitle imha silahıyla, atom bombasıyla suçsuz/günahsız, çocuk/yaşlı/hasta demeden, Hiroşima ve Nagazaki'de öldürülen ikiyüzbenden fazla insan!

Böyle karşılıklı olarak silahların konuştuğu savaşlara sıcak savaş deniliyor: Bir de soğuk savaş var! Bariş'da bile Savaş'tan vazgeçmeyen insanoğlu soğuk savaşı icad ediyor. Karşılıklı silahlanmayla geçen onlarca yıl, berlin duvarı, duvarı aşmak için can veren yüzlerce insan, anlarımızda canlılığını koruyor.

Nükleer silahlanma yarışı ve dünyayı 200 küstür defa yok edecek ölçüde çok ve anlamsız nükleer silah stoku!

Burada, dünya barışı için gözardı edilemez katkıları olan bir liderden, Gorbaçov'dan söz etmek gere-

İnceleme-Araştırma

kiyor. Nükleer silahlanma yarışında batı blokuna özetle; "Biz vaz geçtik, sizin de silahlanmanız için neden kalmadı, siz de vaz geçin." dedi de kabus sona erdi.

Tarihte ilk barış antlaşması "Kadeş". Mısır Firavunu Ramses ile Hitit Kralı Hattusil arasında imzalanmış. Barışa özlem niteliği taşıyor. Her iki tarafın da uzun savaş yılları sonucu büyük ölçüde güçsüz duruma düşmesi, savaşıcak insan sayısının azalması, savaş yorgunluğu gibi nedenlerle savaşa ara verilmiş, adeta bir "mola" niteliğinde...

Savaşlarla birlikte, barış çabaları da sürmüş, ama egemen güçler, silah tacirleri daima savaştan yana olmuşlar...

Atatürk, yurt savunması dışında, hiç bir savaşın haklı olamayacağını söylüyor. Üstelik bunu asker olmasına karşın söylüyor. "Yurtta barış dünyada barış" onun sözü...

"Barış hiç bir zaman korkaklık anlamına gelmez" gibi bir ilkeyi benimsemek, savaş yanlısı erkekler için (!) belki bir ön çözüm olabilir!

Ülkemizde sözü edilmeye değer iki önemli barış hareketi var: Birincisi 12 Eylül müdahalesinde, çalışmalarına büyük darbe vurulan barış derneği. Çok sayıda aydın insanımızın sorgulanmasına, yargılanmasına, hapsedilmesine neden olunuyor. "Savaş'a hayır! "demek suç o dönemlerde...

Mahmut DİKERDEM, Kemal ANADOL, Orhan APAYDIN, Erdal ATABEK, Reha İSVAN, Metin ÖZEK, Ataol BEHRAMOĞLU, Ali SİRMEN, Gencay SAYLAN, Mustafa GAZALCI, İsmail Hakkı ÖZTORUN, Oya BAYDAR, Gültekin GAZİOĞLU, Turgut KAZAN, Aziz NESİN, Genco ERKAL, Rutkay AZİZ, Sadun AREN, Tanık AKAN, Asım BEZİRCİ, Ertuğrul GÜNAY, Gülşen TUNCER, Jülide GÜLİZAR, Erkan OYAL, hemen akla geliveren birkaç isim, daha yüzlercesi var... sonuç elbette beraat... Ama bu arada ORHAN APAYDIN hastalığının yurt dışında tedavisi için pasaport alamadığı için can veriyor.

İkincisi ise ilgisizliğe karşın, varlığını sürdürmeye çalışan, sayın Prof. Dr. Leziz ONARAN'ın genel başkanlığını yaptığı; nüshed, Nükleer savaşın önlenmesi için uluslararası hekimler derneği.

Bütün bu olumsuzluklara karşın, Barış'tan yana olanlar, bu konuda çaba harcamalı, bunu bir şekilde yaşama geçirmeliler. Örneğin barış yanlısı der-

neklerde çalışabilirler.

Savaş, sosyal boyutlu bir felaket, çevre açısından ise tam bir yıkım! Bu nedenle çevre koruma amaçlı dernekler bu anlamda barış çabaları için uygun bir ortam oluşturabilir.

Yazıyı büyük usta Nazım HİKMET'in kaleminden, Hiroşima'da ölen bir kız çocuğunun öyküsü ile bitirelim;

KIZ ÇOCUĞU

Kapıları çalan benim, kapıları birer birer,
Gözünüze görünemem, göze görünmez ölümler,
Hiroşima'da öleli oluyor bir on yıl kadar,
Yedi yaşında bir kızım, büyümmez ölü çocuklar.

Saçlarım tutuştu önce, gözlerim yandı
kavruldu,
Bir avuç kül oluverdim, külüm havaya
savruldu,
Benim sizden kendim için, hiç bir şey istediğim
yok,
Şeker bile yiyemez ki kağıt gibi yanan çocuk,

Çalıyorum kapınızı, teyze, amca bir imza ver,
Çocuklar öldürülmesin, şeker de yiyebilsinler.

Ecz. Oktay DEMİRKAN